

Den sidste sag på dagsordenen var:

27) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 101:

Forslag til folketingsbeslutning om eventuelle EU-afstemninger.

Af Villy Søvndal (SF) m.fl.
(Fremsat 26/2 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan lige så godt sige med det samme, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget. Regeringen finder nemlig ikke, at vi kan tage stilling til spørgsmålet om sammenkædning af afstemninger om en ny EU-traktat og en eventuel afstemning om forbeholdene, før vi kender indholdet af en ny EU-traktat. Det er også fremgået af en forespørgselsdebat, vi har haft. Men vi kan jo tage det igen.

Som nævnt i forbindelse med den forespørgselsdebat om EU's fremtid den 26. februar 2003, som jeg nævnte, forventer regeringen at afholde folkeafstemning om den nye forfatningstraktat for fremtidens EU-samarbejde. En sådan folkeafstemning vil nok skulle finde sted i 2004 eller 2005, hvis der vel at mærke bliver enighed om en ny traktat. Det ved vi jo heller ikke. Det vil vi først vide, når regeringskonferencen er færdig, og den er ikke begyndt endnu.

Når den er færdig, skal der altså også foreligge et resultat, og før det er der ikke nogen grund til at tale om en afstemning. Der er altså tale om en tidshorisont på halvandet til 2 år.

Tilsvarende har regeringen ved flere lejligheder understreget, at de danske forbehold hindrer varetagelse af Danmarks interesser i EU, og at de derfor bør ophæves. Udviklingen i perioden siden 1992 har vist et stort behov for et stærkere EU på de områder, som er omfattet af forbeholdene.

Den europæiske virkelighed i dag ser anderledes ud, end da vi fik undtagelserne for over 10 år siden. Det er jo også en erkendelse, SF er kommet til. Men samtidig er det for os afgørende, at den danske EU-politik på de forbeholdsbelagte områder hviler på det nødvendige folkelige fundament. Derfor skal en afstemning tages på det rette tidspunkt og ikke nødvendigvis blandes sammen med konventet eller traktaten.

Som drøftet i forbindelse med forespørgselsdebatten er det endnu for tidligt at vurdere omfanget og indholdet af konventets slutprodukt og dermed omfanget og indholdet af en ny EU-traktat.

EU vil i fremtiden i endnu højere grad stå centralt i dansk udenrigspolitik og være den, og jeg citerer fra SF's bemærkninger:

»...samlende ramme om fremtidens europæiske samarbejde, der respekterer de enkelte folks og de enkelte staters nationale egenart.«

Jeg er ganske enig i den formulering. Jeg er helt enig med SF i, at Danmark ved at gå i spidsen skal medvirke til at skabe resultater og påvirke udviklingen i EU i den rigtige retning.

Det er netop derfor, at vi fra dansk side deltager så aktivt i konventets arbejde, og at vi deltager aktivt i den efterfølgende regeringskonference. Men vi mener ikke, at vi på indeværende tidspunkt kan tage forskud på alle de ting, som måtte komme ud af konventet og regeringskonferencen, og dermed må vi afvise forslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Birthe Rønn Hornbech som ordfører.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Da Venstres EU-ordfører, fru Charlotte Antonsen, ikke kan være til stede nu, skal jeg på Venstres vegne meddele, at vi afviser forslaget.

Vi synes naturligvis, at det er en god udvikling, og at det er meget sympatisk, at SF, der har stemt imod så mange traktatændringer, nu i så god tid er så optaget af de kommende EU-folkeafstemninger. Men vi mener altså ligesom udenrigsministeren, at SF er alt for tidligt ude. Vi er mindst lige så optaget af at gennemføre forbedringer i EU-samarbejdet i form af en ny traktat, men vi mener altså, at det er alt for tidligt at begynde at tage stilling til en folkeafstemning. Vi er meget optaget af, at der i EU arbejdes for ændring af samarbejdet, og vi ønsker klarere forholdninger og større åbenhed og mere demokrati.

Kl. 21.00

Det er jo sådan i øjeblikket, at konventet har været i gang med deres arbejde i over et år, og når konventet er færdig forhåbentlig her til sommer, så skal der indkaldes til en egentlig regeringskonference. Det vil altså sige, at en ny traktat måske kan være færdig om et års tid.

På den baggrund synes vi, at det er alt for tidligt at tage stilling til spørgsmål om folkeafstemning, og så skal man måske også lige huske at nævne, at det jo er en af de ting, som henhører

under statsministeren, der fastsætter afstemningsdatoen.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Da vores ordfører, hr. Claus Larsen-Jensen, ikke kan være til stede, taler jeg derfor på hans og Socialdemokraternes vegne.

Den 6. februar i år var der i Folketinget en omfattende debat om, hvorvidt der skulle være folkeafstemninger om de danske forbehold. Vi har oven i købet i dag stemt om disse beslutningsforslag. Der er intet nyt siden da. Derfor er det heller ikke meningsfuldt nu at diskutere, om der skal være folkeafstemninger om de danske EU-forbehold, og i så fald om der skal stemmes på den ene eller den anden måde eller om en, to, tre eller fire ting på en gang.

Vi kender endnu ikke resultatet af den nye EU-forfatningstraktat og derfor heller ikke om, og i givet fald på hvilken måde, det påvirker de danske forbehold. Herefter følger regeringskonferencen. Derfor er det meget relevant at fokusere på en debat om fremtidens Europa fremfor en debat om datoer og form for eventuelle afstemninger.

Socialdemokraterne afviser derfor SF's forslag.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Dansk Folkeparti kan støtte SF's forslag til folketingsbeslutning om eventuelle EU-afstemninger. Det kan vi, fordi meget tyder på, at der fra tilhængerside spekuleres i at lave en alt eller intet-afstemning. Og formålet er jo åbenlyst. Man ved nemlig, at det kan være besværligt at få danskerne til at stemme ja til ny EU-suverænitet, ny afgivelse af suverænitet fra dansk side, hvis man deler det for meget op. Hvis man derimod laver sådan en alt eller intet-afstemning og siger: Nu stemmer I ja, ellers bliver vi sådan en lille jordklump, der svømmer rundt ude i Nordsøen helt uden forbindelse til nogen som helst andre, så er det vejen frem for tilhængerne, hvis de vil have tvunget ting igennem.

Så det tror vi der spekuleres i, og derfor synes vi, at det er helt rimeligt, at Folketinget udstikker nogle retningslinjer for, hvordan vi vil have afstemninger skal foregå, så vi er sikre på, at hvis der kommer folkeafstemninger om forbeholdene, så foregår de på ordentlig og anstændig vis. Og det er selvfølgelig, at man ikke laver sådan et bunkebryllup med en eventuel EU-traktat – eller med den ny EU-traktat, for det er jo ikke eventuelt. Det ved vi. Den er på vej.

Hvis ikke vi fastlægger sådan nogle retningslinjer, så vil resultatet jo være, at statsministeren, som det blev nævnt, blot kommer med en dato, og så ved vi, at det er på den dato, der bliver stemt og på de og de præmisser. Det får vi så bare til orientering, og det synes vi ikke er rimeligt.

Det faktum, at vi ikke nu kender indholdet af den endelige forfatningstraktat, gør jo ikke, at vi ikke kan tage stilling til det spørgsmål, SF rejser i dag, nemlig det rent principielle spørgsmål om, hvorvidt en folkeafstemning om den kommende traktat skal kunne knyttes sammen tidsmæssigt, afstemningsmæssigt med afstemning om forbeholdene.

Det principielle spørgsmål kunne man jo tage stilling til, fuldstændig uden at der overhovedet havde været påbegyndt et stykke arbejde om en ny forfatningstraktat, bare vi vidste, at det ville komme i gang. Nu er det ikke bare noget, vi ved kommer i gang, vi ved, at det kommer. Vi ved, at der er lagt en fast tidsplan, at i juni bliver konventet færdig. Vi ved, at der til december alt andet lige kommer en regeringskonferenceafslutning, hvor statslederne vil godkende en ny traktat, som så på et tidspunkt, måske i 2004, skal godkendes i Danmark. Det kan vi jo sagtens lægge nogle præmisser ud for, og det foreslår SF i det her forslag, og det støtter vi varmt.

Kl. 21.05

Lars Barfoed (KF):

Jeg vil gerne starte med at slå fast, hvis nogen skulle være i tvivl, at Det Konservative Folkeparti ønsker de danske EU-forbehold afskaffet. Det gælder dem alle sammen, og vi ønsker dem afskaffet så hurtigt som muligt. Vi havde egentlig gerne set, at de allerede var blevet afskaffet.

Men som tingene står nu, er den første udfordring imidlertid at få størst mulig indflydelse på den nye forfatningstraktat, for den nye union, som EU-konventet i øjeblikket arbejder på. Til sommer vil vi formentlig se et samlet udspil fra konventet, som regeringskonferencen jo så skal behandle i efterårsmånederne. Det skal vi foreløbig koncentrere vores ressourcer om. Hvornår og hvordan vi derefter skal tage stilling til forbeholdene, er det for tidligt at afgøre noget som helst om, herunder også, om det eventuelt skulle ske samtidig.

Som jeg nævnte, ønsker Det Konservative Folkeparti forbeholdene afskaffet så hurtigt som muligt. Men der er da helt bestemt, må man medgive, argumenter, der taler imod at kæde en

eventuel afstemning om den kommende forfatningstraktat sammen med afstemningen om forbeholdene. Der kan bestemt argumenteres for først at tage stilling til forfatningstraktaten og derefter, når der er klarhed om det spørgsmål, at tage stilling til de danske forbehold. Omvendt må man også konstatere, at skal der særskilte afstemninger om hvert forbehold til, så vil det tage mange år, før vi får afskaffet dem alle sammen. Derfor vil vi fra konservativ side bestemt ikke udelukke, at alle forbeholdene kommer til afstemning på samme dag.

Men som sagt er det for tidligt at afgøre noget som helst om den sag på nuværende tidspunkt. Vi må afvente forfatningstraktaten og dens indhold og køreplanen for vores stillingtagen til det spørgsmål, inden vi kan forholde os til en procedure for afskaffelse af forbeholdene.

Under alle omstændigheder er det vigtigt for Det Konservative Folkeparti, at afstemningen om forbeholdene til sin tid kommer til at ske efter en grundig og seriøs debat både her i Folketinget og i offentligheden. Derfor skal den procedure, der bliver tilrettelagt til sin tid, under alle omstændigheder tage højde for det.

På det grundlag vil Det Konservative Folkeparti stemme imod dette forslag til folketingsbeslutning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lagde mærke til, at hr. Lars Barfoeds ordførerindlæg var præget af betydelig større gennemtænktthed og omtanke end de ordførerindlæg, vi hørte fra Socialdemokratiet og Venstre. Hr. Lars Barfoed erkendte nemlig, at der var stærke argumenter imod at sammenkæde en folkeafstemning om den kommende forfatningstraktat med en ophævelse af undtagelserne. Han mente også, hvad jeg naturligvis er helt enig i, at hvis der skal være en afstemning om ophævelse af undtagelserne, så er det et projekt, der i sig selv kræver god forberedelse og god debat.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Lars Barfoed: Nu sagde statsministeren jo, at det ville være at købe katten i sækken, hvis man afskaffede undtagelserne eller sendte det til folkeafstemning, inden man kendte resultatet af den traktat, som undtagelserne kommer til at forholde sig til, nemlig den nye traktat. Er hr. Lars Barfoed enig i det synspunkt, som statsministeren gav udtryk for, og om det synspunkt ikke har den konsekvens, at man så nødvendigvis må afvente at vide, om den nye traktat rent faktisk træder i kraft,

dvs. bliver ratificeret i de enkelte lande, før man kan tage stilling til, om man afskaffer undtagelserne ved en folkeafstemning? Ellers er det jo at købe katten i sækken. Så ved man ikke, hvad undtagelserne forholder sig til.

Jeg synes ikke, Socialdemokratiet og Venstre overhovedet har gennemtænkt den her sag, det må jeg sige. De har taget meget nonchalant på den her debat. Men jeg anerkender, at hr. Lars Barfoeds indlæg var langt mere tænksomt.

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Det er jo før sket i historien, at der er forskel på holdning og handling, og det må man sige, der er med hensyn til det, Det Konservative Folkeparti har tilkendegivet i dag. Dels i forbindelse med afstemningerne tidligere på dagen om Kristeligt Folkepartis beslutningsforslag om en afholdelse af en folkeafstemning om forsvarsforbeholdet og også i øvrigt De Radikales beslutningsforslag om afholdelse af folkeafstemning om alle forbeholdene. Begge disse beslutningsforslag stemte Det Konservative Folkeparti imod på denne dag. Her står hr. Lars Barfoed så og siger fra Folketingets talerstol, at Det Konservative Folkeparti vil have afskaffet alle fire EU-forbehold så hurtigt som muligt.

Kl. 21.10

Muligheden var der i dag, vil jeg sige til hr. Lars Barfoed, men den blev ikke brugt. I særdeleshed blev den ikke brugt til at tage en grundig afstemning om EU-forsvarsforbeholdet, sådan som Kristeligt Folkeparti havde lagt op til i sit beslutningsforslag, og som havde gjort, at man netop f.eks. kunne undgå at komme i den situation, som vi nu diskuterer på baggrund af SF's beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Må jeg først sige til hr. Jann Sjursen, at vi jo tidligere har haft lejlighed til at førstebehandle de beslutningsforslag, som vi stemte om i dag, og derunder havde jeg også lejlighed til at redegøre for Det Konservative Folkepartis bevæggrunde til at stemme imod de pågældende forslag.

Vi kunne bl.a. konstatere, at der ikke ville være et tilstrækkeligt bredt flertal for de pågældende beslutningsforslag, og vi lægger nogen vægt på, at sådanne afstemninger så vidt muligt sker med tilslutning af et bredt flertal her i Folketinget.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg sige, når hr. Keld Albrechtsen spørger, om jeg er enig i statsministerens ræsonnement, at det er jeg ikke. Jeg mener ikke, det ville have været at købe katten i sækken, hvis vi havde stemt om forbeholdene uden at kende den kommende forfatningstraktat.

Det kunne vi godt have gjort, for vi kender jo det bestående traktatgrundlag, og derfor ville vi afskaffe forbeholdene på det bestående traktatgrundlag. Så kunne vi derefter tage stilling til, om vi uden forbehold ville acceptere en ny forfatning.

Jeg er altså enig med hr. Keld Albrechtsen i, at man godt kan argumentere fornuftigt for, som hr. Keld Albrechtsen gør det, at konsekvensen så er, at man ikke kan afskaffe forbeholdene uden at vide, hvad det er for et traktatgrundlag, man afskaffer forbeholdene for.

Det taler jo for først at tage en folkeafstemning om forbeholdene på et senere tidspunkt end samme dag. Men jeg sagde jo allerede i mit ordførerindlæg, at der bestemt var argumenter, der talte i den retning.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg skal ikke genoptage debatten fra tidligere omkring Kristeligt Folkeparti beslutningsforslag om afholdelse af folkeafstemning om forsvarsforbehold, men jeg synes bare, at det er på sin plads at pointere, at der i hvert fald ikke er sammenhæng mellem det, hr. Lars Barfoed siger i sin ordførertale, og så den stemmeafgivning, Det Konservative Folkeparti har givet i dag.

Det viser sig jo, at man ikke vil have afskaffet forbeholdene så hurtigt, det er muligt. Det ville man, hvis der var bred opbakning til en folkeafstemning, og det fortoner sig lidt, om det bare er et flertal, eller om det er et meget bredt flertal, eller hvad det er. Det respekterer jeg til fulde. Jeg respekterer også til fulde, at Det Konservative Folkeparti er regeringsparti, og derfor må man samstemme sine holdninger med regeringspartierne i øvrigt.

Jeg synes så bare, at det bør fremgå af det, man siger, når man umiddelbart kunne få det indtryk på baggrund af hr. Lars Barfoeds tale, at når den første lejlighed bød sig til at stemme, om man skulle have folkeafstemning, så ville Det Konservative Folkeparti selvfølgelig stemme ja, fordi man vil have forbeholdene ophævet så hurtigt som muligt. Den lejlighed var der i dag,

og den benyttede Det Konservative Folkeparti af mange forståelige grunde ikke.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal ikke trampe rundt i den situation, at hr. Lars Barfoed ikke er enig med statsministeren, det er jo et mere og mere hyppigt træk i forholdet mellem Venstre og Konservative, men lad det ligge.

Men det, som jeg synes er utrolig interessant i den her diskussion, og som jeg synes er meget vigtigt at få afklaret, er, at jeg forstod hr. Lars Barfoed sådan, at for at det kan være meningsfuldt demokratisk at holde en folkeafstemning om afskaffelse af undtagelserne, så er vi nødt til helt præcis at vide, hvilket traktatgrundlag der er det gældende på det tidspunkt, hvor vi tager stilling. Hvad forholder undtagelserne sig til?

Der er det mit synspunkt, og jeg forstod i virkeligheden – jeg vil godt spørge, om jeg har forstået det rigtigt – at hr. Lars Barfoed anerkender det synspunkt, at hvis vi står i en situation, hvor der er vedtaget en ny forfatningstraktat, men vi endnu ikke ved, om den træder i kraft, så ville det jo være fuldstændig forrykt, om vi gik ud og bad befolkningen om at tage stilling til, om de fire undtagelser skulle ophæves. Vi ved jo ikke, om de fire undtagelser er bundet til den gamle traktat eller til den nye traktat, for vi ved endnu ikke, om den nye traktat er trådt i kraft. Det ved vi først, når det sidste land har ratificeret.

Det må da betyde, at en afstemning om de fire undtagelser først kan ske, når det sidste land har ratificeret. Jeg vil spørge hr. Lars Barfoed, om det ikke er korrekt udlagt?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Til hr. Jann Sjørnsen må jeg gentage, hvad jeg sagde før. Jeg kan jo ikke, når vi nu førstebehandler ét beslutningsforslag, så gentage hvad jeg sagde under førstebehandlingen af nogle andre beslutningsforslag, som vi har stemt om i dag, men som vi jo meget tidligere har debatteret.

Kl. 21.15

Men jeg lagde ikke skjul på, erindrer jeg, da vi førstebehandlede ikke mindst Det Radikale Venstres beslutningsforslag, at Det Konservative Folkeparti da gerne havde set en tidligere folkeafstemning, men at vi ikke mindst ud fra en betragtning om, at vi samlet i regeringspartierne gerne skulle være enige om en folkeafstemning, før den bliver gennemført, ikke ville kunne støt-

te det radikale forslag, og derfor kan vi heller ikke støtte Kristeligt Folkepartis forslag. Det synes jeg da egentlig er en meget ræsonnabel måde at se det på som regeringsparti.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg sige, at vi ikke kommer det nærmere, end at jeg har sagt, at jeg bestemte synes, at man fornuftigt kan argumentere derhen, som hr. Keld Albrechtsen gør det, at hvis man anerkender det synspunkt, at man skal kende traktatgrundlaget, på hvilket man stemmer om forbeholdene, så må man efter min mening enten stemme om forbeholdene, inden der bliver gennemført en ny traktat, altså på den bestående traktats grundlag, eller også må man stemme om dem på et tidspunkt, hvor man kender det nye traktatgrundlag, så man har vished for, hvilket traktatgrundlag der er gældende på det tidspunkt, hvor forbeholdene bliver afskaffet.

Det kan man bestemt argumentere for, men jeg mener også, at jeg har sagt, at vi ikke kan tage endelig stilling til noget som helst i dag. Der kunne være andre forhold, der også gjorde sig gældende. Det er jo nogle gange sådan, at der er argumenter i både den ene og den anden retning. Der kan jo være tale om en forfatnings-traktat med et indhold og en struktur, der gør det problematisk eksempelvis at vente med en afstemning om forbeholdene. Det er der ingen af os der ved på nuværende tidspunkt.

Så jeg må blot fastholde, at Det Konservative Folkeparti ikke i dag ønsker at lægge sig fast på nogen bestemt proces omkring afskaffelse af forbeholdene.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Keld Albrechtsen for sin tredje og dermed sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er ikke for at trække debatten i langdrag, men jeg synes faktisk, at den diskussion, vi har, er utrolig afklarende. For vi ved jo, at den forfatningstraktat kommer. Vi ved, at alt peger på, at den også bliver vedtaget på regeringskonferencen. Intet tyder på noget andet. Det kan man så mene om, hvad man vil, men sådan ligger geografien i EU.

Og vi ved, at fra det øjeblik, den er vedtaget på regeringskonferencen, og til den er ratificeret og altså kan træde i kraft i samtlige lande og dermed træde i kraft som helhed, går der en pe-

riode. Det kan ministeren oplyse mere detaljeret, men jeg vil tro, at det kan være omkring halvandet år. Og i de halvandet år ved vi ikke, om det er den gamle eller den nye traktat, som undtagelserne forholder sig til.

Det, vi ved, er, at statsministeren har lovet, at undtagelserne bliver indarbejdet i den nye traktat. Det ved vi, men hvordan forholdet mellem den nye traktat og undtagelserne bliver, ved vi jo først, når vi kender den, og vi ved først, hvilket traktatgrundlag vi stemmer på, når der eventuelt er sket en ratifikation i de enkelte lande.

Så jeg vil bede udenrigsministeren klargøre dette forløb, når han skal svare på sit spørgsmål. Jeg synes, det har været meget nyttigt at få den drøftelse. Jeg er dybt rystet over, at Venstre og Socialdemokratiet overhovedet ikke har forholdt sig til den problemstilling i deres ordførertaler.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Den røde lampe – hr. Albrechtsen kender den, eller også er han farveblind. Så går vi til hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Regeringen har begået en meget stor og desværre uoprettelig fejl ved ikke at lægge en linje, hvor vi kan stemme om de danske forbehold, før den næste regeringskonference starter. Det betyder, at vi får en helt uklar situation efter regeringskonferencen.

Det betyder f.eks., at regeringen måske skal ud og appellere til os andre EU-tilhængere om at bekræfte forbeholdene endnu for en lang periode. Jeg mener, der er begået en meget stor fejl fra regeringens side ved ikke at holde en folkeafstemning om de danske forbehold, før regeringskonferencen starter.

Det har man valgt ikke at gøre, og da det nu er situationen, kan jeg til gengæld ikke se nogen fornuft i at støtte SF's forslag, for hvad den videre proces og procedure bør være med hensyn til, hvorledes der skal stemmes om danske forbehold og om resultatet af en ny regeringskonference, bør afvente afslutningen på regeringskonferencen.

Kl. 21.20

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er en ejendommelig konklusion, hr. Niels Helveg Petersen når frem til, for den første del af hr. Niels Helveg Petersens ræsonnement er jo fuldstændig korrekt.

Man har så valgt i Folketinget at sige, og det har jeg bestemt været enig i, at vi ikke skal tage en folkeafstemning om ophævelse af de fire undtagelser inden den nye traktat. Vi har fået afklaret ved afstemninger tidligere på dagen, at det skal vi ikke have.

Hr. Niels Helveg Petersen konstaterer, og det er jo fuldstændig korrekt, at så opstår der en fuldstændig anderledes situation, nemlig at vi går til regeringskonferencen, hvor man kan forudse, at hr. Niels Helveg Petersen bliver nødt til – det erkendte han, og jeg tror, at han kommer til at bære det åg – at gå ud til befolkningen og anbefale en ny unionstraktat med undtagelserne indføjet. Anden mulighed har hr. Niels Helveg Petersen jo ikke.

Det er jo også det løfte, statsministeren har givet: Han vil på regeringskonferencen sørge for, at de fire danske undtagelser bliver indarbejdet i den nye traktat, overført fra den gamle til den nye traktat, således at vi, hvis det ender med, at den nye traktat bliver endeligt ratificeret og godkendt og træder i kraft i samtlige lande formentlig cirka halvandet år efter regeringskonferencen, kender det grundlag, der eksisterer, og så ved vi, om den nye traktat eksisterer eller ej. Vi ved også, at den eksisterer med undtagelserne. Og så er det klart, at så kan hr. Niels Helveg Petersen igen fremsætte sit beslutningsforslag om en folkeafstemning om ophævelse af de danske undtagelser.

Jeg ville egentlig godt bede hr. Niels Helveg Petersen bekræfte, at sådan ligger landet, efter at hr. Niels Helveg Petersen tabte den afstemning tidligere på dagen. Det ville jeg egentlig godt amode om en kommentar til, for jeg synes, det er ansvarsforflygtigende, at de to største partier i Folketinget overhovedet ikke forholder sig til den problemstilling.

Nu håber jeg ikke, at vi har en minister, der vil gøre sin medansvarlig i den ansvarsforflygtigelse. Derfor håber jeg, at ministeren – der vil jeg tillade mig at stille ministeren et spørgsmål, selv om jeg så afbryder hans uden tvivl interessante samtale med hr. Lars Barfoed – vil svare på følgende: Er det ikke korrekt, at statsministeren har sagt, at vi ikke skal ud i en situation, hvor vælgerne skal købe katten i sækken? Så vi skal ikke ud og stemme om nogle undtagelser, når

man ikke ved, hvilket traktatgrundlag de forholder sig til.

Ergo kan vi ikke stemme om undtagelserne, i hvert fald hvis vi skal følge det, statsministeren har sagt, før vi ved, om den nye traktat træder i kraft. Så skulle vi have gjort det, som hr. Niels Helveg Petersen foreslog, altså stemme for det forslag, der lå i formiddags. Men nu er det afklaret, og det tog er kørt, og så kan det altså ikke lade sig gøre, før den nye traktat i givet fald er ratificeret, så vi ved, om den overhovedet træder i kraft.

For ellers står vi jo i den situation, og det er det, jeg frygter ved den melding, som vi har hørt fra Venstre og Socialdemokratiet, at man vil bede befolkningen om at tage stilling til en traktat plus en ophævelse af undtagelserne, uden at vi overhovedet ved, om den traktat nogen sinde træder i kraft. Det er da helt bimplende, vil jeg sige, at man overhovedet kan forestille sig sådan noget.

Derfor tror jeg simpelt hen ikke, man har sat sig ned og læst det. Nu vil jeg ikke bebrejde de to ordførere, som er til stede i dag, fordi de begge repræsenterer deres partis almindelige ordførere, og derfor gik jeg heller ikke op og stillede spørgsmål til Venstres og Socialdemokratiets ordførere, men noterede mig bare, hvad der stod i de taler, som de holdt, og det er så det.

Men det samme hensyn kan jeg ikke tage til ministeren, er jeg nødt til at sige, og derfor håber jeg, at ministeren vil redegøre for den tidslinje, som jeg har skitseret, og som jeg også synes, at jeg havde en god diskussion med hr. Lars Barfoed, som jo i realiteten langt hen ad vejen erkendte sig enig i min analyse, om. For ellers kommer vi altså ud i noget demokratisk fusk, som ingen kan have nogen interesse i. Vi kommer også ud i et brud på de løfter, som statsministeren gav kort før jul i de besvarelser, han gav til en række spørgsmål, blandt andre til undertegnede, hvor han jo fastslog, at undtagelserne skal indarbejdes i den nye traktat. Så kan man naturligvis ikke gå ud og bede om at få dem afskaffet, allerede før man ved, om den nye traktat træder i kraft. Det må jo være selvindlysende. Derfor synes jeg, at SF's forslag fortjener en bedre behandling end nogle ordførere i dag har givet forslaget.

Kl. 21.25

Så skal jeg bare sige, at årsagen til, at Enhedslisten ikke er medforslagsstiller til SF's forslag, er, at der i bemærkningerne til forslaget er enkelte passager, som Enhedslisten ikke er enig i. Det

er nogle passager, der i deres begejstring for EU gik i en anden retning, end jeg tror der er opbakning til i Enhedslisten.

Men det, man stemmer om, når man stemmer, er jo ikke bemærkningerne, men selve beslutningsteksten, og de to linjer kan vi støtte.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Jann Sjursen som ordfører.

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan støtte det beslutningsforslag, som SF har fremsat. I modsætning til Enhedslisten vil jeg da også godt sige, at jeg finder bemærkningerne ganske fornuftige, og vi kan langt hen ad vejen følge de ræsonnementer, som SF gør sig heri, og som også fører til den helt konkrete beslutningstekst til forslaget.

Vi har ved flere lejligheder, hvor vi har drøftet EU-forbeholdene her i Folketinget, tilkendegivet, at vi synes, det ville være meget ulykkeligt, hvis vi kom i en situation, hvor et flertal i Folketinget besluttede sig for, at nu skulle vi have en alt eller intet-afstemning, the big bang, som den også er blevet kaldt, hvor befolkningen får pistolen for panden, og så er det take it or leave it, som man også kunne kalde det, og det er så i forhold til selve EU-medlemskabet. Det synes vi ville være meget ulykkeligt, og vi synes, det ville være skadeligt måske ikke bare i forhold til vores EU-medlemskab, hvis det endelig kom til det, men det ville også være skadeligt set i forhold til befolkningen.

På EU-områder generelt i forhold til vores folkestyre tror jeg, at der er brug for tillidsskabende foranstaltninger, og jeg betragter egentlig SF's beslutningsforslag her som en tillidsskabende foranstaltning i hele EU-debatten, altså at man giver befolkningen løfte om, at forbeholdene tager vi altså særskilt stilling til. De vil ikke blive sat til afstemning i en alt eller intet-afstemning, som man kunne kalde det.

Jeg er tilfreds med, at SF også i sit beslutningsforslag eller bemærkningerne dertil nævner, at det her må være en holdning, uanset hvilken holdning man har til forbeholdene som sådan. Det er jo ikke nogen hemmelighed, det er også fremgået tidligere i debatten i dag, at vi fra Kristeligt Folkepartis side har et ønske om specielt at få forsvarsforbeholdet ophævet, og vi har egentlig i virkeligheden lagt en afstemningsstrategi, hvor vi kunne tage stilling først til forsvarsforbeholdet, efter vi tog stilling til euroforbeholdet,

det i 2000, og så kunne man eventuelt følge op med en stillingtagen til et andet forbehold og på den måde i virkeligheden få en substantiel diskussion om hvert enkelt forbehold, baggrunden herfor, og om der var noget, der tilsagde, at vi her, mere end 10 år efter de blev indført, skulle vælge at få dem ophævet, eller at de skulle fastholdes.

Det har regeringspartierne og Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre ikke villet, og det beklager vi sådan set meget, for også det mener jeg kunne tilsige, at man fik lavet nogle tillidsskabende foranstaltninger i forhold til befolkningen, hvis man tog det på denne måde og tog det udtryk for folkelig skepsis, som forbeholdene er, seriøst, uden at det af den grund betyder, at man overhovedet ikke kan røre ved dem.

Selv de partier, som taler for, at forbeholdene skal ophæves endda så hurtigt som muligt, som vi hørte det tidligere fra De Konservatives side, viser i virkeligheden en vis berøringsangst i forhold til forbeholdene. Det er i modsætning til bl.a. et skeptikerparti som Kristeligt Folkeparti, som altså har haft en debat og taget stilling til også et forsvarsforbehold og senest i dag har haft et forslag til afstemning her i Folketinget om en folkeafstemning om forsvarsforbeholdet.

Men med disse ord kan jeg altså fuldt ud tilsige Kristeligt Folkepartis støtte til det forslag, som SF her har fået sat til behandling i Folketinget.

Formanden:

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Villy Søvnald.

Villy Søvnald (SF):

Nogle gange er det ganske interessant at betragte de politiske skillelinjer. Det er jo lidt interessant, at afvisningen kommer fra de nuværende regeringspartier og de daværende regeringspartier fra den foregående regering.

Så på en måde kan det næsten virke, som om det er dem, der enten tror, de bliver ved med at være det, eller som meget snart håber at blive regeringspartier, der siger, at det her skal Folketinget som sådan ikke blande sig i.

Derfor synes jeg heller ikke så meget, at det her burde være blevet en debat om forbehold. Vi ved jo, at vi har det forskelligt med forbeholdene. Det er jo en kendt sag, og det har vi slet ikke ønsket fra SF's side at diskutere i den her sammenhæng.

Det, vi har ønsket at diskutere, er, hvordan man sikrer, at man ikke blander tingene sammen, at man ikke kortsletter demokratiet på den måde, at man beder folk om at stemme for ting, der går i vidt forskellig retning, og kæder dem sammen på en sådan måde, at hvis man stemmer efter sin overbevisning risikerer det at få en konsekvens, man slet ikke ønsker i forhold til et medlemskab.

Det har været vores ønske – jeg er meget enig i hr. Jann Sjursens bemærkning om, at det i virkeligheden er en tillidsskabende foranstaltning – at vi ikke tvinger folk i EU-afstemninger til noget, de ikke bryder sig om, og som ingen naturlig sammenhæng har.

Jeg vil takke for debatten, men jeg er også meget undrende over for udenrigsministerens indledende bemærkning, der blev fulgt op af fru Birthe Rønn Hornbech og fru Anne-Marie Meldgaard. Alle tre ordførerindlæg var bygget op omkring, at man ikke kan støtte forslaget, fordi vi ikke kender traktaten. Tankegangen i det her er, at det er fuldstændig lige meget, hvilken traktat der kommer ud af det. Det afgørende er, at vi ikke blander ting, der har med forbehold at gøre, sammen med traktat. Derfor er jeg meget enig i, jeg tror, hr. Thulesen Dahls ræsonnement om, at det ikke har noget med hinanden at gøre.

Vi vil heller ikke blande os i statsministerens ret til at udskrive folkeafstemninger, når som helst han ønsker det. Vi ønsker bare en sikkerhed for med det her forslag, at der ikke bliver den konkrete sammenblanding.

Jeg skal takke for støtten fra hr. Thulesen Dahl, fra Kristeligt Folkeparti og fra Enhedslisten og sige, at jeg meget på trods af debatten i dag håber, at man ikke går i den fælde, som er en demokratisk fælde, nemlig at man ved en EF-afstemning beder folk om at tage stilling til ting samtidig, der intet har med hinanden at gøre.

Man risikerer at forstærke nogle modsætninger i EU-debatten, som ikke går på det indholdsmæssige om, hvad man ønsker med EU-udbygningen, men som går på demokratisiden, og det tror jeg er alt, alt, alt for farligt at spille om.

Men tak for debatten.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er bare lidt forbløffet over, at ministeren ikke tager ordet, for jeg spurgte faktisk ministeren, om ikke han ville gennemgå tidslinjen. Jeg synes faktisk, at det er en vigtig problemstilling at få belyst, om man kan forestille sig, at der holdes

en folkeafstemning om ophævelsen af undtagelserne i en situation, hvor vi ikke ved, hvilken traktat der kommer til at være gældende.

Det synes jeg da er et rimeligt spørgsmål, for hvis man ikke kan forestille sig det, så er man nødt til at støtte SF's forslag. Men hvis man kan forestille sig en folkeafstemning, uden at vi ved, hvilken traktat der kommer til at gælde, o.k. så kan man godt afvise SF's forslag, men så er man da ude på den tynde is.

Det synes jeg da at ministeren burde tage stilling til. Det er da meget enkelt. Men hvis ministeren ikke vil, kan jeg give ministeren det løfte, at jeg så vil stille spørgsmålet til statsministeren i spørgetiden, så snart det er belejligt, for statsministeren har jo haft en klar linje, der gik ud på, at vi ikke skulle købe katten i sækken; vi skulle ikke holde folkeafstemninger om undtagelsen, når vi ikke kendte traktatgrundlaget. Men det er åbenbart ikke en opfattelse, der er almindelig udbredt i regeringen. Eller også er der her tale om endnu et tilfælde, hvor der ikke er nogen koordination mellem Statsministeriet og Udenrigsministeriet.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Når jeg ikke svarede hr. Keld Albrechtsen, er det, fordi hr. Keld Albrechtsen har den hobby at se, hvor lang tid han kan holde Folketinget inde. Nu har han gjort det siden kl. 9 i morges, og jeg tror, at han har stået her 3 af Folketingets timer. Han tror, at han har bopælspligt på Folketingets talerstol. Der er ingen bopælspligt på Folketingets talerstol, og der er ingen forpligtelse til at komme op, hver eneste gang hr. Keld Albrechtsen får lyst til at drille og trække Folketingets tid ud. Derfor valgte jeg altså ikke at trække Folketingets tid yderligere ud på grund af hr. Keld Albrechtsen.

Jeg har jo allerede i min første tale fortalt om tidslinjen. Det skyldes jo, at Keld Albrechtsen ret ofte sidder og konverserer, mens vi andre taler, og så hører han ikke efter. Men tidslinjen var ganske klar. Der er et konvent, der er en regeringskonference, der er en traktat, og så må man tage stilling til folkeafstemningen. Det er ikke sådan, at man skal tage hatten af, før man møder manden. Men der er ingen uenighed mellem statsministeren og udenrigsministeren. Der er ingen uenighed i regeringen. Det er fuldstændig klart, som statsministeren har svaret, at undtagelserne ikke er et problem i forbindelse med traktaten, for der kan de indarbejdes. Undtagel-

serne er et dansk problem, de er ikke et europæisk problem, og det må vi løse i rette tid og på rette sted. Det synes jeg ikke at hr. Keld Albrechtsen skal stå og afgøre her.

kl. 21.35

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-
hold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 9. maj 2003, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 21.36